Polskie Forum ISO 14000

KODEKS DOBRYCH PRAKTYK

wykonania audytu przedsiębiorcy wystawiającego dokumenty DPO, DPR, EDPO, EDPR

Wydanie 1

2019-07-29

Stowarzyszenie Klub Polskie Forum ISO 14000
adres do korespondencji: ul. Pólnicy 29/9, 80-177 Gdańsk
Siedziba: ul. Hoża 86, lokal 410, 00-682 Warszawa
XIII Wydział Gospodarczy KRS, Nr: 0000080182
sekretariat@pfiso14000.org.pl

Autorem i właścicielem praw autorskich Kodeksu Dobrych Praktyk jest Stowarzyszenie Klub Polskie Forum ISO 14000. Stowarzyszenie nie wyraża zgody na kopiowanie i powielanie fragmentów. Dokument może być stosowany wyłącznie jako całość. Stowarzyszenie wyraża zgodę na dalsze rozpowszechnianie Kodeksu Dobrych Praktyk.

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie 3

1. Sprawdzenie decyzji i uprawnień 4

1.1. Sprawdzenie posiadania decyzji i uprawnień w zakresie gospodarki odpadami 4

1.2. Sprawdzenie dotrzymywania decyzji oraz przepisów prawnych w zakresie gospodarki odpadami 5

2. Sprawdzenie możliwości technicznych oraz procesu odzysku 7

2.1. Sprawdzenie mocy przerobowej instalacji do odzysku odpadów opakowaniowych 7

2.2. Sprawdzenie prowadzenia właściwego procesu odzysku 9

2.3. Sprawdzenie bazy logistycznej do zagospodarowania odpadów opakowaniowych 11

3. Sprawdzenie dokumentów 13

3.1. Sprawdzenie zgodności między dokumentami DPO/DPR/EDPO/EDPR oraz dokumentami ewidencji odpadów 13

3.2. Sprawdzenie zgodności między dokumentami ewidencji odpadów oraz dokumentami finansowymi 14

3.3. Sprawdzenie zgodności między dokumentami EDPO/EDPR oraz dokumentami celnymi lub finansowymi 14

3.4. Sprawdzenie formalno-prawne dokumentów DPO/DPR/EDPO/EDPR 15

Wprowadzenie

Stan prawny na dzień 2019-06-21

Niniejszy Kodeks Dobrych Praktyk dotyczy wykonania rocznego audytu zewnętrznego przedsiębiorców wystawiających dokumenty DPO, DPR, EDPO lub EDPR, uregulowanego przepisami prawnymi zawartymi w art. 46-51 **ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi** (Dz.U.2019 poz.542, z późn. zm.) – nazywanej dalej u.g.o.o.o.

Szczegółowy zakres i sposób przeprowadzania powyższego audytu, a także szczegółowy zakres sprawozdania z przeprowadzonego audytu oraz termin jego przekazywania uregulowano w **rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie rocznego audytu zewnętrznego przedsiębiorców wystawiających dokumenty DPO, DPR, EDPO lub EDPR** (Dz.U.2015.2264).

Zgodnie z art. 47 ust. 1 u.g.o.o.o. podmiotem uprawnionym do wykonania ww. audytu jest akredytowany weryfikator środowiskowy, o którym mowa w przepisach **rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylającego rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE** (Dz. Urz. UE L 342 z 22.12.2009, str. 1, z późn. zm.).

Kodeks będzie systematycznie przeglądany i aktualizowany, zwłaszcza w aspekcie zmian wymagań prawnych. Za aktualizację odpowiada Stowarzyszenie Klub Polskie Forum ISO 14000.

Począwszy od 1 stycznia 2018 r. Weryfikator EMAS, o którym mowa powyżej, jest obowiązany posiadać akredytację na wykonanie ww. audytu, wydaną przez Polskie Centrum Akredytacji zgodnie z dodanym art. 47 ust. 1a u.g.o.o.o. Wymagania akredytacyjne w tym obszarze są zawarte w dokumencie przyjętym przez Polskie Centrum Akredytacji DAVE-02 „Akredytacja weryfikatorów środowiskowych w obszarze gospodarki odpadami".

Celem niniejszego Kodeksu Dobrych Praktyk jest uzupełnienie przytoczonych przepisów prawnych oraz dokumentów akredytacyjnych o praktyczne wytyczne dotyczące wykonania audytu, zapewniające wysoki standard oraz jednolite podejście przez wszystkich Weryfikatorów EMAS, posiadających akredytację w tym obszarze.

Niniejszy Kodeks Dobrych Praktyk może zostać przyjęty przez Polskie Centrum Akredytacji jako część wymagań akredytacyjnych, stanowiących uszczegółowienie opisu zawartego w dokumencie DAVE-02 pkt 3.9 (Pierwszy etap) oraz pkt 3.10 (Drugi etap). Kodeks ten może również stanowić podstawę do dobrowolnej deklaracji jego stosowania przez Weryfikatorów EMAS, poddawanej ocenie przez zainteresowane organizacje lub stowarzyszenia.

Zwrot **"powinien"** jest w tym dokumencie stosowany w celu wskazania tych warunków, których spełnienie w świetle wymagań Kodeksu jest obowiązkowe. Zwrot **"zaleca się"** jest w tym dokumencie stosowany w celu wskazania ogólnie przyjętych sposobów spełnienia wymagań Kodeksu. Weryfikator może spełnić te wymagania w inny równoważny sposób, pod warunkiem że jest to w stanie wykazać jednostce akredytującej lub zainteresowanej organizacji/stowarzyszeniu. Zwrot **„Audytor"** oznacza audytora lub innego członka zespołu audytowego (eksperta), powołanych do przeprowadzenia audytu. Zwrot **„Przedsiębiorca"** oznacza podmiot podlegający obowiązkowi audytu.

UWAGA 1: Audytor powinien zamieścić w sprawozdaniu z audytu konkretne ustalenia dokonane podczas audytu, a nie ograniczać się jedynie do stwierdzeń typu „zgodny/niezgodny" (uwaga do całego Kodeksu).

1. Sprawdzenie decyzji i uprawnień

1.1. Sprawdzenie posiadania decyzji i uprawnień w zakresie gospodarki odpadami

1.1.1. Audytor powinien ustalić zakres wymaganych decyzji w obszarze gospodarki odpadami, biorąc pod uwagę rodzaj wystawianych dokumentów DPO/DPR/ EDPO/EDPR, rodzaj prowadzonej działalności oraz moc przerobową instalacji.

1.1.2. Audytor powinien otrzymać od Przedsiębiorcy przed audytem kopie jego decyzji w zakresie gospodarki odpadami wraz ze wszystkimi zmianami, a następnie dokonać ich analizy pod względem:

- *rodzaju prowadzonej działalności (zezwolenie na zbieranie odpadów, zezwolenie na przetwarzanie odpadów, pozwolenie na wytwarzanie odpadów z uwzględnieniem zbierania lub przetwarzania odpadów, pozwolenie zintegrowane obejmujące zbieranie lub przetwarzanie odpadów),*
- *mocy przerobowej instalacji (pozwolenie sektorowe, pozwolenie zintegrowane),*
- *określonego procesu odzysku/recyklingu (R1-R9):*
  - *recykling odpadów z papieru i tektury – R3*
  - *recykling odpadów z tworzyw sztucznych – R3*
  - *recykling odpadów z metali – R4*
  - *recykling odpadów ze szkła – R5*
  - *recykling odpadów z drewna – R3*
  - *odzysk energii poprzez spalanie odpadów (np. paliwa alternatywnego) – R1*
- *opisu instalacji do odzysku/recyklingu,*
- *opisu procesu odzysku/recyklingu,*
- *rodzaju zbieranych/przetwarzanych odpadów opakowaniowych wraz ze wskazaniem mas odpadów dopuszczonych do zbierania/przetwarzania przypisanych do konkretnych kodów odpadów,*
- *miejsc magazynowania odpadów opakowaniowych,*
- *czasu obowiązywania decyzji,*
- *dostosowania decyzji do zmieniających się przepisów prawnych.*

1.1.3. Audytor powinien sprawdzić przed audytem, czy Przedsiębiorca jest wpisany do Bazy Danych o Odpadach (BDO) w zakresie niezbędnym do wystawiania dokumentów DPO/DPR/EDPO/EDPR oraz do prowadzonej przez niego gospodarki odpadami, w tym np. transportu odpadów.

1.1.4. Audytor powinien zweryfikować wyniki przeprowadzonych analiz dokumentów podczas audytu na miejscu, potwierdzając istnienie instalacji lub urządzeń opisanych w decyzjach, ich moce przerobowe, prowadzone procesy odzysku/recyklingu, miejsca magazynowania odpadów oraz inne szczegółowe warunki opisane w decyzjach.

Przykładowe uchybienia:

- Brak posiadania wymaganej decyzji na przetwarzanie/zbieranie odpadów.
- Posiadanie pozwolenia sektorowego zamiast wymaganego pozwolenia zintegrowanego.
- Brak wymaganego pozwolenia na wytwarzanie odpadów.
- Brak określenia w decyzji na przetwarzanie odpadów:
  - rocznej mocy przerobowej instalacji,
  - procesu odzysku,
  - rodzajów i ilości przetwarzanych odpadów opakowaniowych,
  - rodzajów i ilości odpadów powstających w wyniku przetwarzania odpadów,
  - miejsc magazynowania odpadów.
- Niewłaściwy proces odzysku wskazany w decyzji na przetwarzanie odpadów.
- Brak określenia w decyzji na zbieranie odpadów:
  - rodzajów i ilości zbieranych odpadów opakowaniowych,
  - miejsc magazynowania odpadów.
- Brak dostosowania posiadanej decyzji na przetwarzanie/zbieranie odpadów do zmiany przepisów prawnych.
- Brak nadanego nr Przedsiębiorcy w BDO.
- Brak wpisania Przedsiębiorcy w BDO w zakresie prowadzenia działalności:
  - recyklingu/odzysku odpadów opakowaniowych,
  - eksportu/wewnątrzwspólnotowej dostawy odpadów opakowaniowych,
  - transportu odpadów,
  - sprzedawcy/pośrednika w obrocie odpadami,
  - wytwarzania odpadów.

1.2. Sprawdzenie dotrzymywania decyzji oraz przepisów prawnych w zakresie gospodarki odpadami

1.2.1. Audytor powinien sprawdzić dotrzymywanie przez Przedsiębiorcę wymagań prawnych określonych w posiadanych decyzjach w zakresie gospodarki odpadami, w tym m.in. wymagań dotyczących:

- *rodzajów i rocznych ilości przetworzonych/zebranych odpadów opakowaniowych,*
- *rodzajów i rocznych ilości odpadów powstałych w wyniku przetwarzania odpadów,*
- *miejsc oraz warunków magazynowania odpadów opakowaniowych,*
- *innych szczegółowych wymagań ustanowionych w decyzjach.*

1.2.2. Audytor powinien sprawdzić zgodność prowadzonego procesu recyklingu/odzysku odpadów z procesem odzysku/recyklingu wskazanym w decyzji na przetwarzanie odpadów – patrz pkt 2.2.

1.2.3. Audytor powinien sprawdzić dotrzymywanie przez Przedsiębiorcę wymagań prawnych, zawartych w ustawie o odpadach, w tym m.in. wymagań dotyczących:

- *składania rocznych sprawozdań o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami,*
- *prowadzenia ewidencji odpadów, w tym zgodności danych zawartych w ewidencji odpadów z danymi zawartymi w sprawozdaniu o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami,*
- *magazynowania odpadów (okres i sposób magazynowania, wizyjny system kontroli, zachowanie warunków Ppoż., zabezpieczenie roszczeń).*

1.2.4 Audytor może sprawdzić dodatkowo (patrz punkt 2.3) dotrzymywanie przez Przedsiębiorcę wymagań prawnych zawartych w ustawie o odpadach dotyczących transportu odpadów (oznakowanie pojazdów, wydawanie dokumentów dotyczących przewożonych odpadów). Niespełnienie tego wymagania skutkuje wpisaniem uwagi do sprawozdania.

Przykładowe uchybienia:

- Zebranie/przetworzenie odpadu nieobjętego posiadanym zezwoleniem.
- Przekroczenie rocznej dopuszczalnej ilości przetwarzanych odpadów zarówno w zakresie poszczególnych kodów opadów, jak i wszystkich kodów łącznie.
- Wytworzenie odpadu nieobjętego pozwoleniem na wytwarzanie odpadów lub zezwoleniem na przetwarzanie odpadów.
- Magazynowanie odpadów w miejscach niezgodnych z posiadanym zezwoleniem.
- Magazynowanie odpadów w warunkach niezgodnych z posiadanym zezwoleniem (np. na nieutwardzonym podłożu, w niewłaściwych pojemnikach).
- Przekroczenie dopuszczalnej ilości (rocznej, bieżącej) magazynowanych odpadów.
- Brak złożenia sprawozdania o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami lub błędy w przedłożonym sprawozdaniu np.:
  - brak zgodności w masach zebranych/przetworzonych odpadów w stosunku do mas odpadów wynikających z prowadzonej ewidencji odpadów,
  - błędy formalne w przedłożonym sprawozdaniu (np. brak nr rejestrowego, niewłaściwy adres prowadzenia działalności).
- Brak prowadzenia ewidencji odpadów lub błędy w prowadzonej ewidencji odpadów:
  - brak kart przekazania odpadu (KPO) lub niepoprawnie wystawione KPO (np. bez danych adresowych, bez nr rejestrowego, bez wymaganych podpisów),
  - brak kart ewidencji odpadu (KEO) lub niepoprawnie prowadzona KEO (np. bez danych adresowych, bez nr rejestrowego, bez wskazania powiązanych KPO, bez wskazania właściwego procesu odzysku oraz sposobu gospodarowania odpadami),
  - brak zgodności w masach zebranych/przetworzonych odpadów w stosunku do mas odpadów wynikających z posiadanych KPO.
- Przekroczenie ustawowego okresu magazynowania odpadów.
- Brak zachowania selektywnego zbierania odpadów.
- Przetwarzanie odpadów poza instalacjami/urządzeniami.

2. Sprawdzenie możliwości technicznych oraz procesu odzysku

2.1. Sprawdzenie mocy przerobowej instalacji do odzysku odpadów opakowaniowych

2.1.1. Audytor powinien sprawdzić, czy posiadane przez Przedsiębiorcę instalacje/urządzenia do odzysku odpadów są zgodne z zezwoleniem na przetwarzanie odpadów.

2.1.2. Audytor powinien sprawdzić, jaka jest moc przerobowa instalacji/urządzeń, określona w zezwoleniu na przetwarzanie odpadów (roczna, godzinowa, dobowa).

2.1.3. Audytor powinien zweryfikować podczas audytu, jaka jest moc przerobowa kluczowych linii/urządzeń do odzysku odpadów, determinujących moc przerobową całej instalacji, stosując jedną z następujących technik (bądź ich kombinację):

- *przegląd dokumentacji techniczno-ruchowej,*
- *przegląd dokumentacji z monitorowania pracy linii/urządzeń,*
- *wykonanie testu wsadowego (itp. próby godzinowej).*

UWAGA 1: Zaleca się wykonanie testu wsadowego, szczególnie jeśli brak jest wystarczającej dokumentacji techniczno-ruchowej lub dokumentacji z monitorowania pracy linii/urządzenia. Odstąpienie od testu wsadowego jest dopuszczalne w przypadku sprawdzenia mocy przerobowej w inny, rzetelny sposób (bazowanie tylko i wyłącznie na oświadczeniu Przedsiębiorcy jest niewystarczające).

UWAGA 2: W przypadku niektórych instalacji pracujących w ruchu ciągłym wykonanie testu wsadowego może nie być możliwe ze względów technologicznych lub ekonomicznych itp. w hutach stali, hutach szkła, zakładach papierniczych.

UWAGA 3: Przeprowadzenie testu wsadowego wymaga wcześniejszego uzgodnienia z audytowanym w treści umowy.

2.1.4. W celu wyliczenia rocznej mocy przerobowej instalacji/urządzenia zaleca się zastosowanie następującego wzoru:

Godzinowa moc przerobowa x liczba godzin pracy instalacji w roku

gdzie:

*- **Godzinowa moc przerobowa** – godzinowa moc przerobowa instalacji/urządzenia ustalona na podstawie testu wsadowego, dokumentacji techniczno-ruchowej lub danych z monitorowania pracy instalacji/urządzenia w roku, którego dotyczy audyt (maksymalna lub średnia),*

*- **Liczba godzin pracy instalacji w roku** – ustalona podczas audytu na podstawie wiarygodnych danych liczba godzin pracy instalacji/urządzenia w roku podlegającym audytowi, z uwzględnieniem dni wolnych od pracy, ilości zmian, przerw technologicznych itp.*

2.1.5. W celu ustalenia „liczby godzin pracy instalacji w roku" Audytor powinien zapewnić pozyskanie wiarygodnych danych, potwierdzających czas pracy instalacji/urządzenia w roku kalendarzowym podlegającym audytowi, w tym np.:

- *danych z ewidencji czasu pracy pracowników (itp. listy obecności),*

- *danych z ewidencji czasu pracy kluczowych urządzeń techniczno-ruchowych (np. protokoły serwisowe ze stanem rbh),*
- *danych z zużycia mediów technicznych, uwiarygadniające funkcjonowanie instalacji (np. rachunki za e.e., gaz, sprawozdania o zużyciu mediów),*
- *danych ze sprawozdań emisji do powietrza w zakresie czasu pracy instalacji oraz zużycia mediów (sprawozdania opłatowe, raporty do KOBIZE).*

2.1.6. Wyniki wyliczenia rocznej mocy przerobowej instalacji/urządzenia Audytor powinien odnieść do:

- *rocznej mocy przerobowej, określonej w zezwoleniu na przetwarzanie odpadów,*
- *rocznej masy przetworzonych odpadów, wynikającej z prowadzonej ewidencji odpadów i wykazanych w sprawozdaniu o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami – patrz pkt 1.2.,*
- *rocznej masy odpadów poddanych recyklingowi/odzyskowi, wynikającej z wystawionych dokumentów DPR/DPO – patrz pkt 3.1.*

Przykładowe uchybienia:

- Przetwarzanie odpadów w instalacji/urządzeniu nie objętej zezwoleniem.
- Określenie w zezwoleniu rocznej mocy przerobowej instalacji/urządzenia na poziomie zbyt wysokim w stosunku do mocy przerobowej ustalonej w trakcie audytu (należy podać wielkość przekroczenia).
- Potwierdzenie masy odpadów poddanych recyklingowi/odzyskowi na poziomie przekraczającym roczną moc przerobową instalacji/urządzenia w danym roku, ustaloną w trakcie audytu (podać wielkość przekroczenia) w:
  - wystawionych dokumentach DPO/DPR,
  - prowadzonej ewidencji odpadów (KEO),
  - sprawozdaniu o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami.
- Brak wiarygodnych danych potwierdzających funkcjonowanie instalacji w roku audytowym na poziomie pozwalającym na przetworzenie odpadów w ilości wskazanej w powyższych dokumentach (podać wielkość przekroczenia oraz podstawę wyliczeń itp. rachunki za e.e., protokoły serwisowe itp.).

2.2. Sprawdzenie prowadzenia właściwego procesu odzysku

2.2.1. Audytor powinien sprawdzić, czy prowadzony przez Przedsiębiorcę proces przetwarzania odpadów jest zgodny z procesem opisanym w decyzji na przetwarzanie odpadów, a także czy prowadzony przez Przedsiębiorcę proces przetwarzania odpadów spełnia definicję „recyklingu", stanowiąc podstawę do wystawienia dokumentów DPR, albo definicję „odzysku energii", stanowiąc podstawę do wystawienia dokumentów DPO.

Recykling **–** odzysk, w ramach którego odpady są ponownie przetwarzane na produkty, materiały lub substancje wykorzystywane w pierwotnym celu lub innych celach; obejmuje to ponowne przetwarzanie materiału organicznego (recykling organiczny), ale **nie obejmuje odzysku energii i ponownego przetwarzania na materiały, które mają być wykorzystane jako paliwa lub do celów wypełniania wyrobisk**

Odzysk energii **–** termiczne przekształcanie odpadów w celu odzyskania energii

2.2.2. Audytor nie może poprzestać na stwierdzeniu, iż posiadane przez Przedsiębiorcę zezwolenie na przetwarzanie odpadów zawiera wskazanie odpowiedniego procesu recyklingu (R3-R5) lub procesu odzysku energii (R1). Zaleca się dokonanie krytycznej analizy posiadanych przez Przedsiębiorcę decyzji zwłaszcza w zakresie poprawności przypisania prowadzonym przez niego operacjom kodów R.

2.2.3. W ramach sprawdzania, czy mamy do czynienia z procesem recyklingu (dokumenty DPR), Audytor powinien zbadać, czy wynikiem procesu przetwarzania jest produkt, materiał lub substancja, spełniające wymagania jakościowe dla danego rodzaju produktu.

2.2.4. W przypadku materiałów lub substancji stanowiących surowce niezbędne jest sprawdzenie, czy istnieją odpowiedniki surowców pierwotnych dla danego surowca z odpadów oraz czy surowiec z odpadów jest bezpośrednio wykorzystywany w procesie produkcyjnym bez konieczności dalszego przetwarzania.

2.2.5. Jeśli dla danego rodzaju surowca, pochodzącego z przetwarzania odpadów opakowaniowych, nie istnieje odpowiednik surowca pierwotnego, to wówczas uznanie procesu za proces recyklingu jest możliwe po sprawdzeniu, czy surowiec pochodzący z przetwarzania odpadów spełnia wymagania utraty statusu odpadu zgodnie z art. 14 ustawy o odpadach.

2.2.6. W tym celu Audytor powinien sprawdzić, czy w stosunku do danego rodzaju surowca z odpadów zostały wydane przepisy szczegółowe określające kryteria utraty statusu odpadu oraz czy Przedsiębiorca spełnia wymagania prawne zawarte w tych przepisach (np. w rozporządzeniach UE wydanych zgodnie z art. 6 Dyrektywy ramowej o odpadach).

2.2.7. Jeśli surowiec pochodzący z przetwarzania odpadów nie spełnia wymagań zawartych w definicji recyklingu, ani nie zastosowano do niego przepisów o utracie statusu odpadu, to nie może być uznany za surowiec pochodzący z procesu recyklingu, a sam proces przetwarzania nie może być uznany za proces recyklingu.

*2.2.8. Audytor powinien wziąć pod uwagę, iż zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 11 maja 2015 r. w sprawie odzysku odpadów poza instalacjami i urządzeniami (Dz.U.2015.796) przetwarzanie prowadzące do utraty statusu odpadu oraz przygotowanie do ponownego użycia, **prowadzone poza instalacjami lub urządzeniami**, stanowi proces odzysku R12, więc nie może być uznane za proces recyklingu (np. naprawa palet drewnianych poza instalacjami) i nie może stanowić podstawy do wystawiania dokumentów DPR.*

2.2.9. Listę przykładowych surowców pochodzących z procesu recyklingu oraz odpadów, które nie mogą być uznane za pochodzące z recyklingu zawiera tabela poniżej.

Rodzaj przetwarzanego odpadu opakowaniowego	***Surowce pochodzące z procesu recyklingu***	***Odpady nie pochodzące z procesu recyklingu***
tworzywa sztuczne	*regranulaty*	*Zanieczyszczone, niejednorodne przemiały, aglomeraty*
drewno	*zrębki do produkcji płyt wiórowych*	*zrębki, brykiety wykorzystywane jako paliwo*
szkło	*stłuczka szklana po utracie statusu odpadu*	*stłuczka szklana, która nie utraciła statusu odpadu*
metale	*złom wsadowy po utracie statusu odpadu*	*złom wsadowy, który nie utracił statusu odpadu*

2.2.10. Audytor powinien sprawdzić, czy odpady opakowaniowe przekazywane w ramach eksportu lub wewnątrzwspólnotowej dostawy odpadów są przetwarzane w instalacjach lub urządzeniach, w których jest prowadzony proces recyklingu (dokumenty EDPR) lub proces odzysku energii (dokumenty EDPO).

2.2.11. W ramach sprawdzenia, o którym mowa powyżej, Audytor powinien zażądać od Przedsiębiorcy dokumentów, które potwierdzają prowadzenie w instalacji/urządzeniu procesu recyklingu lub procesu odzysku energii zgodnie z ustawodawstwem danego Państwa oraz z przepisami o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów np. decyzje, certyfikaty lub licencje obowiązujące w danym państwie, kopie dokumentów z aneksu VII do rozporządzenia nr 1013/2006, dokumenty CMR (Międzynarodowy Samochodowy List Przewozowy) lub maile zawierające potwierdzenie przyjęcia odpadów wysłanych za granicę (uwaga: brak jest prawnego obowiązku wytwarzania i archiwizowania wtórników dokumentów z Aneksu VII), oświadczenia pośredników o przekazaniu odpadów do właściwego procesu odzysku. Lista tych dokumentów powinna być Przedsiębiorcy przekazana przed audytem.

2.2.12. W przypadku eksportu odpadów opakowaniowych Audytor powinien dodatkowo sprawdzić czy instalacje/urządzenia, w których są przetwarzane odpady opakowaniowe, spełniają co najmniej takie wymagania, jak instalacje eksploatowane na terytorium kraju. Należy założyć, że instalacje/urządzenia spełniają co najmniej takie wymagania, jak instalacje eksploatowane na terytorium kraju, jeśli prowadzone w nich procesy przetwarzania spełniają definicję „recyklingu" (dokumenty EDPR) lub definicję „odzysku energii" (dokumenty EDPO) zgodnie ze wskazówkami zawartymi w pkt 2.2.1.-2.2.4.

Przykładowe uchybienia:

- Prowadzony przez Przedsiębiorcę proces przetwarzania odpadów opakowaniowych nie spełnia kryteriów recyklingu/odzysku energii, nie może być więc podstawą do wystawiania dokumentów DPR/DPO.
- Posiadane przez Przedsiębiorcę zezwolenie na przetwarzanie odpadów zawiera błędnie wskazany proces odzysku, gdyż prowadzony proces przetwarzania nie spełnia kryteriów recyklingu/odzysku energii.
- Brak lub nie zastosowano obowiązujących przepisów ustanawiających kryteria utraty statusu odpadu, a więc nie można uznać, iż zachodzi proces recyklingu odpadów.
- Otrzymywane w wyniku przetwarzania zrębki z przetwarzania palet drewnianych są następnie stosowane jako paliwo, co jest niezgodne z definicją recyklingu.
- Przedsiębiorca wystawia dokumenty DPR w zakresie naprawy palet drewnianych, który to proces odbywa się **poza instalacjami/urządzeniami** i zgodnie z przepisami stanowi proces R12 (naprawa palet może odbywać się wyłącznie w instalacji zgodnie z rozporządzeniem).
- Brak wystarczających dowodów na to, iż odpady poddawane wewnątrzwspólnotowej dostawie/eksportowi są poddawane procesowi recyklingu/odzysku energii.
- Brak wystarczających dowodów na to, iż eksportowane przez Przedsiębiorcę odpady są przetwarzane w instalacjach spełniających co najmniej takie wymagania, jak instalacje eksploatowane na terytorium kraju (brak możliwości sprawdzenia Oświadczenia).

2.3. Sprawdzenie bazy logistycznej do zagospodarowania odpadów opakowaniowych

2.3.1. Niniejszy rozdział stosuje się w przypadku wyczerpania innych możliwości udowodnienia, że odpad opakowaniowy został dostarczony do Przedsiębiorcy. Jeżeli Audytor ma wątpliwości co do stanu faktycznego, sprawdza poniższy zakres.

2.3.2. W przypadku, gdy Przedsiębiorca organizował przywóz odpadu samodzielnie lub częściowo samodzielnie zaleca się Audytorowi sprawdzić, czy Przedsiębiorca dysponował i wykorzystywał odpowiednią infrastrukturę transportową (pojazdy, pojemniki na odpady) oraz wykwalifikowany personel do jej obsługi, dzięki czemu możliwy był przywóz odpadów w ilościach wynikających z wystawionych dokumentów DPO/DPR/EDPO/EDPR. Pod pojęciem odpowiednia infrastruktura rozumie się m.in pojazdy o kubaturze skrzyni ładunkowej lub/i naczepy oraz dopuszczalnej masie ładunku, które mogły umożliwić przywóz odpadów w ilości wynikającej z prowadzonej ewidencji odpadów i wystawionych dokumentów DPR/DPO.

2.3.3. W przypadku zlecania usług transportowych na zewnątrz zaleca się Audytorowi za zgodą Przedsiębiorcy poddać badaniu audytowemu proces przywozu odpadów, sprawdzając na podstawie wiarygodnej próby losowej takie dokumenty jak:

- *zlecenia transportowe,*
- *kwity wagowe, dokumenty magazynowe (WZ, PZ),*
- *karty przekazania odpadu,*
- *faktury za usługę transportową.*

2.3.4. Zaleca się, aby Audytor sprawdził, czy Przedsiębiorca w okresie podlegającym audytowi posiadał legalizowaną wagę, pozwalającą na ważenie wszystkich dostaw odpadów opakowaniowych oraz wszystkich produktów powstających w wyniku procesu recyklingu lub odpadów podlegających eksportowi/wewnątrzwspólnotowej

dostawie odpadów opakowaniowych; należy pamiętać, że nie ma obowiązku prawnego posiadania wagi na podstawie przepisów ustawy o odpadach, ale taka konieczność może wynikać z ustawy – Prawo o miarach oraz z ustawodawstwa skarbowego. Jeśli firma nie ma wagi powinna wskazać stosowany sposób oceny masy odpadów, a Audytor powinien ocenić jego wiarygodność.

2.3.5. Zaleca się, aby Audytor sprawdził, czy Przedsiębiorca w okresie podlegającym audytowi posiadał odpowiednią infrastrukturę magazynową, zapewniającą przyjęcie odpadów w ilościach wynikających z prowadzonej ewidencji odpadów oraz wystawionych dokumentów DPO/DPR/EDPO/EDPR, a także zgodnie z posiadanym zezwoleniem na zbieranie/przetwarzanie odpadów.

2.3.6. Zaleca się, aby Audytor sprawdził, czy Przedsiębiorca w okresie podlegającym audytowi posiadał odpowiednią infrastrukturę magazynową, zapewniającą przechowywanie produktów powstających w wyniku procesu recyklingu lub odpadów przygotowanych do eksportu/wewnątrzwspólnotowej dostawy odpadów opakowaniowych, w tym zapewniającą oddzielne magazynowanie produktów pozbawionych statusu odpadu od miejsc magazynowania odpadów.

2.3.7. W przypadku, gdy Przedsiębiorca organizował samodzielnie lub częściowo wywóz produktów powstających w wyniku procesu recyklingu lub odpadów przygotowanych do eksportu/wewnątrzwspólnotowej dostawy odpadów opakowaniowych, zaleca się Audytorowi sprawdzić, czy Przedsiębiorca dysponował i wykorzystywał odpowiednią infrastrukturą transportową (pojazdy, pojemniki na odpady) oraz wykwalifikowany personel do jej obsługi (w przypadku zlecania usług transportowych zastosuj odpowiednio pkt. 2.3.3.).

Przykładowe uchybienia:

- Posiadana przez Przedsiębiorcę flota transportowa nie zapewnia odbioru odpadów w ilościach, które wynikają z wystawionych dokumentów DPO/DPR/EDPO/EDPR, dodatkowo Przedsiębiorca nie dostarczył wystarczających dowodów, potwierdzających korzystanie z usług firm transportowych (podać możliwe wielkości nieprawidłowości).
- Przedsiębiorca nie potrafi wykazać źródła pochodzenia przetwarzanych odpadów.
- Posiadana przez Przedsiębiorcę waga samochodowa nie posiada aktualnego świadectwa legalizacji.
- Wyznaczony plac magazynowy dla odpadów przyjmowanych do procesu recyklingu posiada zbyt małą pojemność, nie zapewniającą ciągłości bieżącej produkcji w ilości wynikającej z wystawionych dokumentów DPR.

3. Sprawdzenie dokumentów

UWAGA 1: Audytor powinien posiadać własne narzędzia, pozwalające na sprawdzenie zgodności mas i rodzajów odpadów opakowaniowych między dokumentami opisanymi w pkt 3.1-3.3, a nie poprzestawać na narzędziach stosowanych przez Przedsiębiorcę.

UWAGA 2: Audytor powinien precyzyjnie formułować ewentualne uchybienia w poniższych obszarach, wskazując konkretne dokumenty oraz przekroczenia mas odpadów, tak aby Przedsiębiorca mógł dokonać odpowiednich korekt dokumentów.

UWAGA 3: Jeśli uchybienia w zakresie dokumentacji usunięto podczas audytu, Audytor umieszcza tą informację w sprawozdaniu z audytu.

3.1. Sprawdzenie zgodności między dokumentami DPO/DPR/EDPO/EDPR oraz dokumentami ewidencji odpadów

3.1.1. Audytor powinien zapewnić sprawdzenie wszystkich dokumentów DPO, DPR, EDPO, EDPR pod względem zgodności mas i rodzajów odpadów opakowaniowych w nich wskazanych z masami i rodzajami odpadów wskazanych w dokumentach ewidencji odpadów.

3.1.2. W wyniku powyższego sprawdzenia Audytor powinien uzyskać jednoznaczne dowody na to, iż masy odpadów wskazane w dokumentach DPO, DPR, EDPO, EDPR są nie większe niż masy odpadów wskazane w dokumentach ewidencji odpadów (KPO, KEO).

3.1.3. W przypadku dokumentów DPO/DPR Audytor powinien dodatkowo sprawdzić, czy masy odpadów na poszczególnych DPO/DPR są nie większe niż masy odpadów na poszczególnych KPO, biorąc pod uwagę to, iż pomiędzy tymi dokumentami mogą zachodzić następujące zależności:

- *1 DPO/DPR może mieć kilka powiązanych KPO,*
- *1 KPO może mieć kilka powiązanych DPO/DPR.*

Przykładowe uchybienia:

- Masa odpadów opakowaniowych w DPR nr 12/2017 przekracza o 12,900 Mg łączną masę KPO wskazanych w tym DPR.
- DPR o nr 12/2017, 13/2017 i 14/2017 powołują się na KPO nr 237/KPO/17 i sumaryczna masa wykazanych na DPR ilości odpadów jest większa od masy wykazanej na KPO o 6,500 Mg.
- DPR nr 15/2017 został wystawiony na odpad o kodzie 17 02 03, który nie jest odpadem opakowaniowym.
- Dla DPR nr 27/2017 brakuje podpisanych KPO nr 1/10 i 2/10 przez dostawcę odpadów.

3.2. Sprawdzenie zgodności między dokumentami ewidencji odpadów oraz dokumentami finansowymi

3.2.1. Audytor powinien zapewnić sprawdzenie wszystkich KPO, wymienionych w dokumentach DPR, pod względem zgodności mas i rodzajów odpadów opakowaniowych z posiadaną przez Przedsiębiorcę dokumentacją finansową, dotyczącą zakupu odpadów przeznaczonych do recyklingu, w szczególności z fakturami VAT.

3.2.2. W wyniku powyższego sprawdzenia Audytor powinien uzyskać jednoznaczne dowody na to, iż masy odpadów wskazane w poszczególnych KPO są nie większe niż masy odpadów wskazane w fakturach VAT.

3.2.3. Dokonując powyższego sprawdzenia Audytor powinien mieć na uwadze to, iż pomiędzy KPO a fakturami VAT mogą zachodzić następujące zależności:

- *1 KPO może mieć kilka powiązanych faktur VAT,*
- *1 faktura VAT może mieć kilka powiązanych KPO.*

Przykładowe uchybienia:

- Dla KPO nr 60/KPOWZ brakuje faktury VAT, potwierdzającej zakup odpadu do procesu recyklingu – KPO nr 60/KPOWZ o masie 20,540 Mg została wykorzystana w DPR nr 30/2017 oraz 31/2017.
- Dla KPO nr 10/3, 11/3 i 13/3 przedstawiono wspólną fakturę nr FVAT025/03/2017, która nie pokrywa łącznej masy tych KPO – brakuje 15,200 Mg, KPO nr 10/3 wykorzystano w DPR nr 33/2017, a KPO nr 11/3 i 13/3 w DPR nr 34/2017.
- Opis na fakturze nr F000452018 wskazuje, iż została ona wystawiona na odpad o kodzie 17 02 03, który nie jest odpadem opakowaniowym.

3.3. Sprawdzenie zgodności między dokumentami EDPO/EDPR oraz dokumentami celnymi lub finansowymi

3.3.1. Audytor powinien zapewnić sprawdzenie wszystkich dokumentów EDPO/EDPR pod względem zgodności mas i rodzajów odpadów opakowaniowych w nich wskazanych z masami i rodzajami odpadów wskazanych w dokumentach celnych potwierdzających eksport odpadów lub w fakturach wewnątrzwspólnotowej dostawy odpadów.

3.3.2. W wyniku powyższego sprawdzenia Audytor powinien uzyskać jednoznaczne dowody na to, iż masy odpadów wskazane w dokumentach EDPO/EDPR są nie większe niż masy odpadów wskazane w dokumentach celnych lub fakturach.

3.3.3. Dokonując powyższego sprawdzenia Audytor powinien mieć na uwadze to, iż pomiędzy tymi dokumentami mogą zachodzić następujące zależności:

- *1 EDPO/EDPR może mieć kilka powiązanych dokumentów celnych lub faktur,*
- *1 dokument celny/faktura może mieć kilka powiązanych EDPO/EDPR.*

3.3.4. Audytor powinien sprawdzić dokumenty transgranicznego przemieszczania odpadów pod względem zgodności mas i rodzajów odpadów opakowaniowych z wystawionymi dokumentami EDPO/EDPR oraz dokumentami celnymi lub fakturami wewnątrzwspólnotowej dostawy odpadów (uwaga: brak jest prawnego obowiązku wytwarzania i archiwizowania wtórników dokumentów z Aneksu VII, dlatego

w przypadku ich braku zaleca się sprawdzenie wiarygodnej próby innych dokumentów takich jak: dokumenty CMR, potwierdzenia mailowe przyjęcia odpadów itp. – patrz opis zawarty w pkt 2.2.11 oraz pkt 2.3.7 w związku z pkt 2.3.3.).

Przykładowe uchybienia:

- Masa odpadów opakowaniowych w EDPR nr 2/2017 przekracza o 12,800 Mg łączną masę dokumentów celnych wskazanych w tym EDPR.
- EDPR o nr 88/2017 i 90/2017 powołują się na fakturę nr F0538, której masa została przekroczona o 9,000 Mg.
- Dla EDPR nr 91/2017 brakuje ważnego dokumentu celnego, potwierdzającego eksport odpadów opakowaniowych.
- Dla EDPR nr 92/2017 brakuje ważnego dokumentu transgranicznego przemieszczania odpadów, a także innych dokumentów potwierdzających wewnątrzwspólnotową dostawę odpadów.

3.4. Sprawdzenie formalno-prawne dokumentów DPO/DPR/EDPO/EDPR

3.4.1. Audytor powinien sprawdzić , czy dokumenty DPO/DPR/EDPO/EDPR są wystawiane na poprawnych wzorach dokumentów oraz na podstawie wniosków, pochodzących od podmiotów uprawnionych.

3.4.2. Audytor powinien sprawdzić, czy dokumenty DPO/DPR/EDPO/EDPR nie zawierają błędów formalnych, dotyczących np.:

- *nr ewidencyjnego dokumentu,*
- *danych dotyczących decyzji w zakresie gospodarowania odpadami,*
- *nazw podmiotów, danych adresowych, nr rejestrowych, NIP,*
- *podania masy odpadów opakowaniowych w Mg z dokładnością do trzeciego miejsca po przecinku,*
- *podania masy odpadów opakowaniowych przyjętych do recyklingu/odzysku oddzielnie dla każdej KPO – w przypadku dokumentów DPO/DPR,*
- *podania nr referencyjnych dokumentów celnych lub nr faktur potwierdzających wewnątrzwspólnotową dostawę odpadów – w przypadku dokumentów EDPO/EDPR,*
- *imienia i nazwiska, daty i podpisu osoby wystawiającej dokument.*

3.4.3. Audytor powinien sprawdzić, czy dokumenty DPO/DPR wystawione na odpady opakowaniowe pochodzące wyłącznie z gospodarstw domowych:

- *zostały wystawione w 4 egzemplarzach, przy czym egzemplarze A, C i D zostały wysłane do podmiotu wnioskującego,*
- *zawierają dane podmiotu wnioskującego oraz nie zawierają danych wprowadzającego produkty w opakowaniach, organizacji odzysku opakowań lub organizacji samorządu gospodarczego,*
- *podmiot wnioskujący spełnia wymagania wskazane w art. 23 ust. 5 ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.*

3.4.4. Audytor powinien sprawdzić, czy do dokumentów EDPO/EDPR zostały dołączone uwierzytelnione kopie dokumentów celnych lub faktur, na podstawie których zostały wystawione, a w przypadku eksportu odpadów dodatkowo oświadczenia, o których mowa w art. 24 ust. 6 ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.

3.4.5. Audytor powinien sprawdzić, czy egzemplarze A, C dokumentów DPO/DPR/EDPR/EDPO wystawione na odpady opakowaniowe pochodzące z innych źródeł niż gospodarstwa domowe, zostały wysłane do odpowiednich podmiotów.

Przykładowe uchybienia:

- DPR nr 1/2017 został wystawiony na wniosek podmiotu nieuprawnionego.
- DPR nr 3/2017 został wystawiony na odpady opakowaniowe pochodzące wyłącznie z gospodarstw domowych na wniosek podmiotu nieuprawnionego lub brak jest wniosku.
- W DPR nr 22/2017 podano błędne dane adresowe organizacji odzysku opakowań.
- DPR nr 1-4/2017 nie posiadają mas odpadów przyjętych do recyklingu oddzielnie dla każdej KPO (brak rozbicia masy odpadów na poszczególne KPO).
- Brak dowodów na wysłanie 3 egzemplarzy DPR nr 100/2017 do podmiotu wnioskującego.
- Do dokumentu EDPR nr 33/2017 nie dołączono uwierzytelnionych kopii faktur potwierdzających wewnątrzwspólnotową dostawę odpadów.